

Campanes del Santuari de Paller

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Bagà
Emplaçament Santuaria de Santa Maria de Paller

Coordenades:

Latitud: 42.266726212211
Longitud: 1.8760388755838
UTM Est (X): 407305
UTM Nord (Y): 4680003

Classificació

Número de fitxa 08016 - 128
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XIX - XX
Any 1994 i 2002
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Religiós/Cultural
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA

Fitxes associades:

[Santuari de Paller / Paller de Baix](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía, OPC Diputació de Barcelona
Data de registre de la fitxa: dt., 12/05/2026 - 12:56

Descripció

Al Santuari de Santa Maria de Paller hi ha dues campanes a l'espadanya.

La campana Antònia és de bronze. 54'2 cm de diàmetre, 92 kg de pes aproximat. Any de fosa 2002. Fosa a la foneria Barberí de Riudellots de la Selva l'any 2002. L'any 2017 van deixar de fer campanes, trencant una tradició iniciada a inicis del segle XVIII. Situada a la cel·la de les campanes del campanar d'espadanya del Santuari de Paller. Està subjecta amb una truja de ferro per vogar. Conserva la corda per repicar.

Ornamentació: La campana, de fosa, presenta un estil neogòtic amb motius florals i figures humanes, reflectint la tradició local.

Inscripcions: A SANT MARIA DE PALLER

PER ORDE DE LA BENEVACTORA ORDEN DE SANTA MARIA DEL MONTE DE PRÍNCIPIS.

Aquestes marques testimonien la intenció original de la donació i la seva vinculació amb l'orde religiós.

La conservació actual és bona, tot i que requereix manteniment periòdic. Es tracta d'un exemplar representatiu de l'art de la forja catalana del segle XXI i un element clau del patrimoni religiós i cultural del poble de Bagà. La campana Antònia és un valuós testimoni de la tradició artesanal i la devoció religiosa.

La campana Maria és de bronze. Any de fosa 1994. Fosa a la foneria Juan Bautista Roses Soler (Albaida, Comunitat valenciana) el 1944. Situada a la cel·la de les campanes del campanar d'espadanya del Santuari de Paller. Està subjecta amb una truja de ferro per voltejar. Conserva la corda per repicar, el cigonyal i la palanca per voltejar.

Ornamentació: A la base: ROSA SOLER I JUAN BAUTISTA FORJADORS.

L'estat de conservació en general és bo, tot i que es detecten signes d'erosió i desgast habituals en peces de tan llarga antiguitat. La seva forma, de tipus "de llança", és característica de la forja de l'època. És considerada un exemplar significatiu de la forja catalana de principis del segle XX i un element clau del patrimoni religiós i artístic de Bagà. La seva importància resideix no només en la qualitat de la seva execució, sinó també en el valor històric i cultural que representa la tradició de la forja local.

Observacions:

Els tocs de campana, concretament els tocs manuals, estan protegits mitjançant declaracions oficials com a **patrimoni cultural immaterial** a diferents nivells (local, nacional i internacional), reconeixent-los com un llenguatge sonor i històric que cal preservar davant la mecanització o la desaparició.

- **Patrimoni Immaterial de la Humanitat (UNESCO):** el novembre de 2022, la UNESCO va declarar **el toc manual de campanes** espanyol com a Patrimoni Cultural Immaterial, un patrimoni que requereix mesures de salvaguarda urgent. Aquest reconeixement protegeix el llenguatge dels tocs com a paisatge sonor i l'ofici dels campaners.
- **Element Festiu Patrimonial d'Interès Nacional (Catalunya):** el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar l'acord de govern GOV/150/2017 pel qual es declaren els tocs de campana com a Element Festiu Patrimonial d'Interès Nacional (DOGC 7482). Aquesta declaració implica la seva inscripció al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya, donant-li valor cultural, festiu i sonor.

- Manifestació **Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial (Espanya)**: el govern espanyol ja havia reconegut el toc manual com a manifestació representativa el 2019, seguint el que va establir la [Ley 10/2015, de 26 de mayo](#), para la salvaguardia del Patrimonio Cultural Inmaterial.

Història

Les dues campanes del Santuari de Paller es troben ubicades en un campanar d'espadanya de doble obertura cobert amb teulada a doble vessant, que es troba ubicat sobre el carener de la teulada, a l'extrem de la porta principal.

El Santuari de Paller es va començar a construir el 1747 gràcies a la promoció de Mossèn Josep Casals. L'arquitecte de Sant Joan de les Abadesses, Francesc Morató, que estava treballant en la parròquia de Sant Esteve, sembla que va contribuir en el disseny general de la façana i de l'edifici, que va quedar enllestit l'any 1758.

Bibliografia

CABALLÉ, Francesc (2018) Qui toca les campanes? Inventari de campanes de l'alt Berguedà. Editat per l'Associació Medieval de Bagà

CABALLÉ, F. (1998). El Déu de Bagà. Columna Albí eds. CATALÀ, Pere (1976). Els castells catalans. Dalmau Ed. Vol. 5, p. 844-848.

CABALLÉ, F. (1993). El santuari de Paller, deu anys de restauració. L'Erol, nº 42, p. 40-41.

Inventari de campanes i de tocs de campanes. © Campaners de la Catedral de València (2026). <https://campaners.com/>

